

V hre je potravinová bezpečnosť Európy a možné ďalšie protesty

Agropotravinárske komory V4, Litvy a Lotyšska žiadajú od Európskej komisie 500 miliárd eur pre budúcnosť európskeho poľnohospodárstva. Upozorňujú, že bez silnej Spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ a silného Viacročného finančného rámca - európskeho rozpočtu - je ohrozená potravinová bezpečnosť Európy. Zhodli sa na tom počas rokovania pri Varšave v Poľsku (Konstancin- Jeziorna), ktorého sa zúčastnila aj Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora. Samosprávy nevyklúčujú ďalšie protesty, pokiaľ Európska komisia nebude na ich požiadavky dostatočne reagovať.

Agropotravinárske komory krajín Vyšehradskej skupiny spolu s Litvou a Lotyšskom vyslali 13. februára z Varšavy jasný odkaz Bruselu a Európskej komisii: bez zásadného navýšenia rozpočtu Spoločnej poľnohospodárskej politiky (SPP), ochrany vnútorného trhu a okamžitej pomoci poľnohospodárom hrozí Európskej únii strata potravinovej suverenity, zatváranie fariem a prehlbovanie regionálnych rozdielov. Všetko pod tlakom ďalšieho dovozu potravín z tretích krajín.

500 miliárd eur ako minimum pre stabilitu sektora

Delegácie Slovenska, Poľska, Českej republiky, Maďarska, Litvy a Lotyšska jednoznačne odmietli aktuálny návrh rozpočtu SPP vo výške 294 miliárd eur na obdobie rokov 2028 - 2034. Takýto objem financií podľa nich nereflektuje infláciu, rastúce výrobné náklady ani nové environmentálne a geopolitické výzvy, ktorým musia európski producenti potravín čeliť.

„Ak má Európska únia garantovať potravinovú bezpečnosť a stabilnú výrobu kvalitných európskych potravín pre Európanov, budúci rozpočet pre poľnohospodársky sektor musí dosiahnuť minimálne 500 miliárd eur. Európska komisia nesmie znižovať výdavky na poľnohospodárstvo a potravinárstvo,

pretože sú jedným zo strategických bezpečnostných pilierov Únie. Nanovo musíme na to európskych politikov upozorniť, pretože doterajšie korekcie predstavených návrhov žiadne zásadné ústupky nepriniesli,“ uviedol predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory Andrej Gajdoš.

Medzi ďalšie požiadavky zoskupenia V4+ patrí napríklad aj zachovanie dvojpilierovej SPP, odmietnutie povinného zastropovania a degresivity priamych platieb, zjednodušenie definície aktívneho poľnohospodára či racionálna podpora živočíšnej výroby a ekologického poľnohospodárstva.

Nutnosť finančnej istoty pre európskych poľnohospodárov podčiarkuje aj aktuálna situácia na trhu s mliekom či bravčovým mäsom. Zúčastnení zástupcovia na rokovaní v Poľsku totiž potvrdili dopady dramatického poklesu nákupných cien vo svojich krajinách. Kombinácia rastúcich nákladov, vysokých úrokových sadzieb a administratívnych požiadaviek vytvára nebezpečný efekt „cenových nožníc“, ktorý ohrozuje likviditu a samotnú existenciu fariem. Agropotravinárske komory preto vyzvali Európsku komisiu na okamžité využitie poľnohospodárskeho rezervného fondu a aktiváciu intervenčných mechanizmov na stabilizáciu trhu.

Vzhľadom na vážne obavy o budúcnosť poľnohospodárskeho sektora v EÚ, nestabilitu trhov, cien a pokračujúce rokovania o Viacročnom finančnom rámci a Spoločnej poľnohospodárskej politike na roky 2028 - 2034 vyzývajú agropotravinárske samosprávy svojich predsedov vlád, aby ich požiadavky podporili na nadchádzajúcom zasadnutí Európskej rady 19. - 20. marca. Cieľom je získať jasnú podporu európskym poľnohospodárom a konkrétnymi krokmi zmierniť ich obavy z budúcnosti, ktorá pri nesprávnom nastavení zmien môže znamenať menej bezpečných európskych potravín, väčšiu závislosť Únie na dovozoch z tretích krajín a zhoršené životné prostredie.